

Etkili ?leti?im Becerileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Etkili ?leti?im Becerileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21407>

Özet

Etkili İletişim Becerileri Ölçeği, 2017 yılında Buluç, Atan ve Erten tarafından geliştirilmiş bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, bireylerin kişilerarası ve sosyal ortamlarda sergiledikleri etkili iletişim yeterliliklerini, kapsamlı bir kavramsal çerçeve önerisi temelinde ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi, iletişim becerilerinin akademik ve pratik bağlamlardaki önemine yanıt olarak gerçekleştirilmiştir. Amacı, eğitim bilimleri ve psikoloji alanındaki araştırmacılara, iletişim becerilerini nicel olarak değerlendirebilecekleri standardize edilmiş bir araç sunmaktır.

Ölçek geliştirme çalışması, etkili iletişimi oluşturan temel boyutları tanımlama ve bu boyutların yapısal geçerliliğini sağlamak üzere kapsamlı analizler içermiştir. Bu araç, özellikle yükseköğretim kurumlarında veya yetişkin popülasyonlarında iletişim yeterliliğini değerlendirmek için kullanılmaktadır. Ölçeğin geliştirme süreci, güncel psikometrik standartlara uygun olarak yürütülmüş olup, iletişim becerileri alanındaki literatüre önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Etkili İletişim Becerileri, İletişim Yeterliliği, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler, Kişilerarası İletişim, Eğitim Bilimleri.

Yazarlar

Mustafa Buluç, Asım Atan, Hakan Erten.

Amaç

Etkili İletişim Becerileri Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin iletişim süreçlerinde ne ölçüde başarılı olduklarını, yani duygu, düşünce ve bilgileri karşı tarafa açık, net ve uygun bir şekilde aktarma yeteneklerini belirlemektir. Bu araç, iletişim becerilerinin farklı alt boyutlarını (örneğin, dinleme, empati, kendini ifade etme) kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Ölçek, eğitim programlarındaki iletişim becerileri üzerindeki etkisini değerlendirmede, bireysel gelişim ihtiyaçlarını belirlemede ve personel seçim süreçlerinde adayların iletişim yeterliliklerini ölçmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Araştırmacılar için, iletişim becerileri ile diğer psikolojik veya akademik değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla standardize edilmiş, güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, "Etkili İletişim Becerileri" psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, sadece sözlü ifade yeteneğini değil, aynı zamanda sözel olmayan ipuçlarını anlama, aktif dinleme, empati kurma ve

geri bildirim verme gibi çok boyutlu yeterlilikleri de içerir. Etkili iletişim, bireyin sosyal ve mesleki bağarısında kritik rol oynayan karmaşık bir beceri setidir.

Ölçeğin kavramsal çerçevesi, iletişim becerilerini genellikle aşağıdaki gibi temel alt boyutlar üzerinden ele alır (orijinal çalışmada detaylandırılmıtır):

Aktif Dinleme: Karşı tarafın mesajını tam olarak anlama ve dikkatini sürdürme yeteneği.

Empati ve Duygusallık: Karşı tarafın duygularını anlama ve uygun tepkiler verme.

Kendini ifade Etme (Atılganlık): Düşünce ve duyguları saygılı ve dürüst bir şekilde ifade etme becerisi.

Geri Bildirim Verme ve Alma: Yapıcı eleştiriyi uygun bir dille sunma ve eleştiriyi kabul etme yeterliliği.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü kanıtlamayı hedefler. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Bulut, Atan ve Erten (2017) tarafından yürütülen geliştirmede kapsamlı geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler genellikle yapı geçerliliği (faktör analizi yoluyla) ve ölçüt bağıntılı geçerliliği (ilgili diğer değişkenlerle korelasyon) içerir.

Yapılan çalışmada, ölçek maddelerinin kuramsal yapıyı temsil etme derecesini belirlemek amacıyla uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve istatistiksel yöntemlerle yapı geçerliliği test edilmiştir. Detaylı geçerlik bulguları, araştırmacılar tarafından 2017 tarihli makalede sunulmuştur.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçeğin ölçtüğü yapıyı tutarlı ve kararlı bir şekilde ölçme derecesini ifade eder. Etkili İletişim Becerileri Ölçeği'nin geliştirmede çalışmada, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) gibi yöntemlerle güvenilirlik analizlerinin yapıldığı kabul edilmektedir. Yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda homojen olduğunu gösterir.

Genellikle psikometrik açıdan sağlam kabul edilen bir ölçek, .70 ve üzeri Cronbach Alfa değerleri sergiler. Ölçeğin güvenilirlik verileri, tekrarlı ölçümler ve madde-toplam korelasyonları gibi ek analizlerle desteklenerek, ölçüm hatasının minimize edildiği bir yapıya oluşturulduğu belirtilmelidir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla faktör analizi kullanılmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin kaç temel boyutta toplandığını ve bu boyutların kuramsal "Etkili İletişim Becerileri" yapısının ne ölçüde temsil ettiğini ortaya koyar. Geliştirme çalışması sırasında, büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin çok boyutlu yapısını desteklemeli ve her bir alt boyutun (faktörün) ilgili maddelerle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu göstermelidir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak öngörülen iletişim becerisi bileşenlerini başarıyla ayrıştırdığını doğrular nitelikte olmalıdır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Öz Bildirim Temelli)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir, ancak geliştirme ölçeklerinin standart formatıdır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve yetkinler (Eğitim Bilimleri dergisinde yayınlandığı için temel popülasyonun üniversite öğrencileri olduğu varsayılmaktadır).

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik ve Yetkinlik Dönemleri (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada detaylı örneklem bilgileri (büyüklük, demografik dağılım) yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Ölçek, katılımcılardan belirli iletişim durumları veya davranışları karışıkta kendi yeterliliklerini veya eylemlerini belirtmelerini isteyen bir dizi maddeden oluşur. Öz bildirim yöntemi kullanılır.

Anahtar Kelimeler

İletişim, Beceriler, Ölçek, Psikometri, Yapı Geçerliliği, Güvenirlilik, Mustafa Bulut.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın e-posta adresi: mbulus@pau.edu.tr

Yazın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir (Genellikle Pamukkale Üniversitesi ile ilişkilidir, sorumlu yazar bilgisine dayanarak).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Kullanım koşulları için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya geniş çaplı uygulamalar için yazarlarla görüşülmelidir.

Test Yılı: Ölçek, 2017 yılında yayımlanan makale ile geliştirilmiştir.

Orijinal makalenin PDF dosyasına buradan ulaşılabilir: [etkili-iletisim-becerileri-olcegi-toad.pdf](https://arabpsychology.com/files/article/chapter/etkili-iletisim-becerileri-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Buluş, M., Atan, A. ve Erten, H. (2017). Etkili iletişim becerileri: bir kavramsal çerçeve önerisi ve ölçek geliştirme çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 9(2), 575-590.

Etkili İletişim Becerileri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri orijinal kaynak metninde sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi için lütfen Buluş, Atan ve Erten (2017) tarafından yayımlanan makaleye başvurunuz.